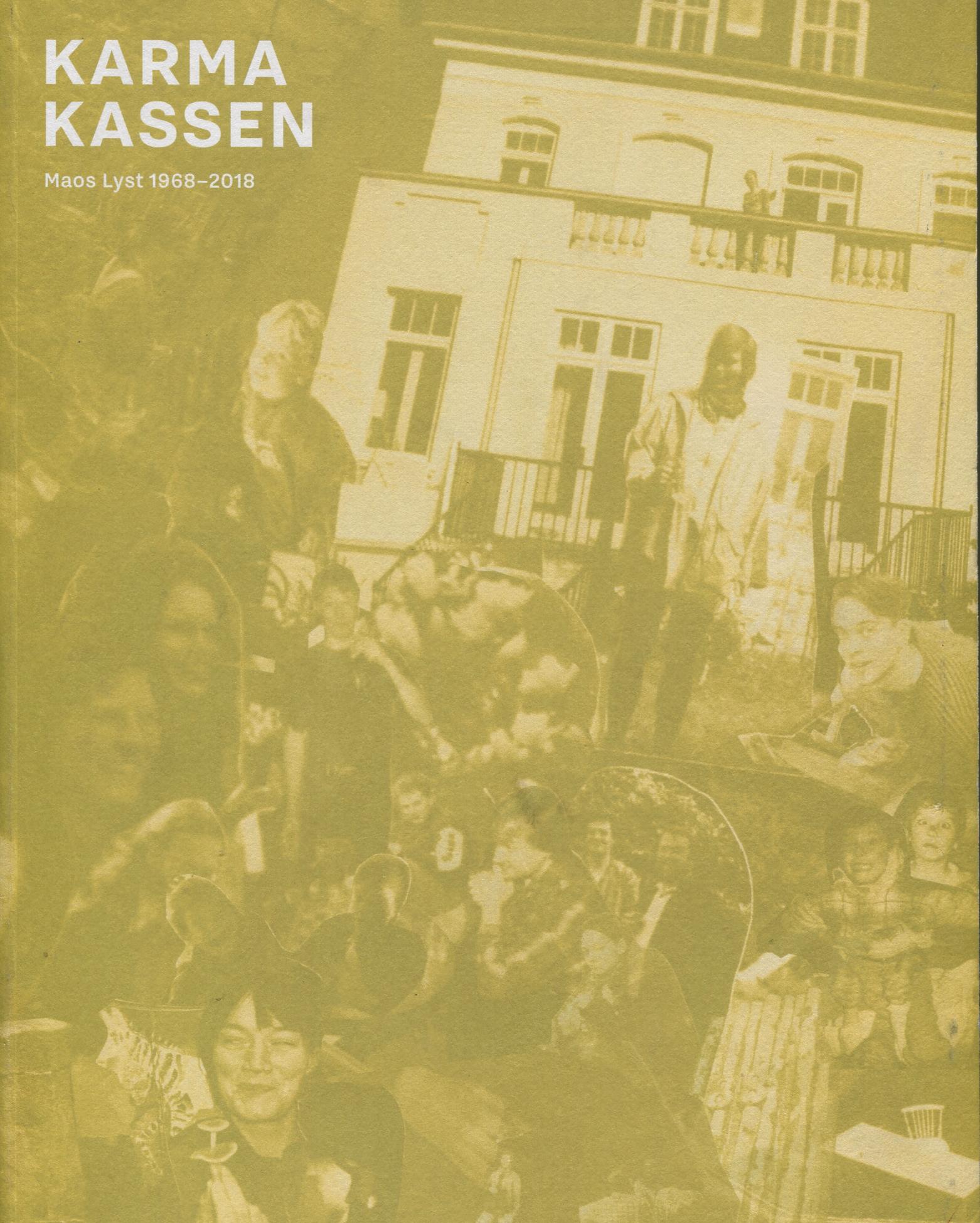

KARMA KASSEN

Maos Lyst 1968–2018

Nordkvinden

Nanna Melland
f. 8. nov 1969 (Skorpion)
Maos Lyst 1998–2001

Fra å være den nye uerfarne kollektivisten fra Norge, ble Nanna Melland (48) i løpet av få år en av de erfarne, som ga de andre trygghet.

Maos Lyst er det eneste stedet jeg har bodd som jeg definerer som kollektiv. Vi spiste sammen, vi dro på ferie sammen, vi våknet opp etter fester badedøren var åpen. Det var en familiefølelse. Bofellesskapene jeg har bodd i senere har igrunn vært nedturer

Å bo i kollektiv er som å gå en lang fjelltur Fasaden man har når man går av toget og skal opp i fjellheimen endrer seg når man har ligget i telt noen dager Det er dårlige og gode dager Det er en ærlighet og nærvær som jeg liker veldig godt ved å bo sammen.

Jeg tror det var huset, altså selve huset som bandt oss sammen. Huset hadde en egen dynamikk, og et eget liv. Det eide seg selv på en måte. Det var som om vi, beboerne, var på besøk i huset. Man bygger ikke slike boliger lenger Og hvis man idag pusser opp et stort gammelt hus for at folk skal dele det, lager man det sånn at alle får hver sin lille leilighet, med eventuelt et fellesrommet hvor man kan møtes. Vi bodde sammen i Maos Lyst.

Da jeg flyttet inn i 1998 hadde jeg akkurat kommet til København fra Oslo for å jobbe i et gullsmedfirma. Selv om jeg ikke visste hva det ville si å bo ti mennesker sammen, var jeg veldig tiltrukket av å prøve det. Og i og med at jeg ikke kjente noen i byen, og ikke hadde noe sosiale nettverk, var det en fin måte å bli kjent med nye mennesker på. Først var jeg bare "Nanna fra Norge" men da jeg flyttet ut, var jeg blitt en av dem som hadde bodd der lenge, og rollen min hadde endret seg. Fra å ha vært veldig usikker og en outsider, var jeg blitt en insider Ikke en morsfigur men kanskje en av de kvinnene som representerte en form for trygghet. Det er utrolig spennende hvordan den sosiale organismen, huset familiien, gjorde at vi ble noe annet enn det vi var alene. Vi spilte ikke for hverandre. Alle gjorde det de hadde lyst til, og det de var gode til. Det var som det var en rolle og plass for alle. Det var ekstremt sjenerøst.

Når man er kunstner, som jeg er så har man noen ganger faser, hvor man er innesluttet og hvor man ikke har lyst til å være sosial. I andre bosammenhenger har jeg opplevd at denne siden ved meg har blitt et problem; og jeg har følt at det var noe feil med meg. Men det opplevde jeg aldri i Maos Lyst. Det var plass til å være akkurat den jeg var. Nå tenker jeg på den tiden som noen av de beste årene jeg har hatt, bomessig og sosialt. Etter at jeg flyttet, fordi jeg kom inn på kunstakademiet i München, prøvde jeg lenge å finne noe tilsvarende. Dessverre har jeg ikke lykkes med det og nå bor jeg alene, selv om jeg identifiserer meg som kollektivist.

I Danmark er det nok en sterkere kollektiv ånd enn i Norge. De som bor i bofellesskap i Norge, de *vil* egentlig ikke bo i bofellesskap. De gjør det fordi de må, fordi de er single, fordi de ikke har penger. Så når det kommer opp ulikheter og ting man ikke liker med medbeboerne sine, så kan små ting bli veldig dramatiske. Men i Maos Lyst opplevde jeg at man ikke behøvde å like alle like godt. Fordi vi var mange, vi var ti, men ofte 20 til middag, så ble de andre en slags buffer. For eksempel var det noen jeg kanskje ikke ville fungere alene sammen med, men fordi vi laget mat til hverandre, så fikk jeg en kjærlighet for alle, tross ulikheter. Når jeg har bodd med færre personer så har jeg opplevd at det man har sammen etterhvert bare blir uenighetene. Da er det bare å flytte! Det er ikke alle man skal gå en fjelltur sammen med, være kjærester med eller bo sammen med.

En ting jeg ble overrasket over og syntes var vanskelig, var å møte andres fordommer om kollektiver: alt det der med 60- og 70-tallets frie sex og at man ikke har egne soverom og alt mulig. Det var i hvert fall ikke noe vi praktiserte i Maos Lyst, da jeg bodde der. Jeg opplevde at vi hadde en veldig høy moral, ikke sånn i kristen forstand, men vi hadde et samhold som handlet om større ting enn rene drifter. Det var en familie. Jeg opplevde at det var lett for folk med *normale* liv å gjøre narr av at man bodde i kollektiv. Og folk gjorde det. Noen ganger tenkte jeg at disse menneskene kanskje var nettopp dem som trengte å bli revet ut av sine A4-liv. Jeg kunne bli ganske irritert og såret av at folk som ikke reflekterte over det liv de selv levde, gjorde narr av det livet jeg levde. Jeg mente vi hadde noe som var mye bedre enn dem, og jeg hadde veldig stor glede av å bo sammen med folk som faktisk stilte spørsmål. Vi reflekterte over hvordan vi ville leve livene våre, men vi hadde ingen manifester. Det ble kanskje hevet et øyenbryn eller to hvis det plutselig stod Coca Cola i kjøleskapet, men det var ikke forbudt. Det skapte en form for friksjon og frihet som jeg tror var bra. Vi var ikke en sekt. For oss var det aller viktigste at vi *ville* bo sammen. Det var nok. Du behøvde ikke være ditt eller datt, det avgjørende var at du hadde viljen til å bo sammen ti mennesker.

I seg selv er det en politisk aksjon å velge å bo mange sammen. Vi var veldig bevisste på at vi ikke eide huset og at vi ikke tjente noe på å bo der. Det var et antikapitalistisk statement. Jeg *burde* ha kjøpt en leilighet, og investert, fordi jeg hadde fast jobb. Noen ganger angrer jeg på det i dag, men kun i veldig korte øyeblikk. Nå er det helt umulig for meg å komme inn på boligmarkedet, og det er et slit å finne et sted å leie som jeg har råd til. Men et sted inni meg er det fortsatt noe av den politiske aktivisten som sier: "Jeg er ikke interessert i å drive det der investeringsspillet. Jeg forakter det!" Jeg har nære venner som eier flere leiligheter og som har kjøpt dem som investering. Paradokset er at de ikke kan hjelpe meg, når jeg mangler et sted å bo fordi de skal ha 15.000 i måneden i leie. Pengene de

skal ha så de kan kjøpe seg en hytte ved havet eller et enda større hus til seg selv. For meg er denne tankegangen som Stein i det sosiale maskineriet. Men det er helt akseptert. Det stiller ikke engang spørsmål ved det.

I kollektivet var det aller viktigste det varme sosiale fellesskapet. Da jeg ble 30, feiret jeg bursdagen min med kjempefest hjemme i Maos Lyst. Jeg hadde invitert veldig mange. Kollektivet var selvfølgelig også med. (Hadde du fest så var det en selvfølge, at alle i kollektivet var invitert.) Det kom også mange venner fra Norge og jeg glemmer aldri at medbeboerne lånte bort rommene sine, så mine gjester kunne sove der. Og når jeg omsider våknet neste morgen stod Jane, som jeg bodde sammen med, og lagde frokost, altså *morgenmad*, til alle sammen. Det rørte meg utrolig dypt.

Jeg føler en takknemlighet overfor Maos Lyst, mot selve huset. Og alle som gikk inn og ut av huset. Astrologen Douglas (Klövedal Lannark) som kom og bodde i huset i perioder år etter år. Han er et kapittel for seg selv. Helt unik, fullstendig fantastisk, men også utrolig irriterende til tider. Om morgenen når avisene var kommet, skyndte Douglas seg å ta den under armen, mens han laget kaffe. Så unngikk han at andre startet med å lese den før ham. Lurt og søtt samtidig. Slike ting ble jeg glad for i kollektivet, fordi vi alle hadde våre små individuelle ting vi gjorde. Ulrik (Bo Pedersen) satte for eksempel hver dag tekoppen sin på skohyllen ved utgangsdøren, fordi han alltid fikk dårlig tid når han skulle ut.

Hver desember var vi nisser for hverandre. Vi gjemte små sjokolader i skoene til hverandre eller listet oss inn på værelsene og hang pepperkakehjerter opp i vinduene. Vi fant også på små morsomme rampestreker som å knytte skolissene sammen... Douglas var alltid med som nisse og han var alltid den beste! Han hadde ikke mange penger men han greide likevel å hoste opp utrolig søte hyggelige ting.

Hvert nyttår fikk vi horoskoper av ham, alle sammen. Så var det opp til hver enkelt å spørre ham om å få det tolket. Selv om mange nok vil tenke at folk i Maos Lyst sikkert er sånn litt *new-age*-ige, så var det absolutt ikke alle som var interessert i stjernenes og planetenes innvirkning. På den tiden var det flere som syntes, at astrologi bare var noe tull. Men likevel lagde Douglas horoskoper til oss, år etter år. Det er fantastisk å tenke på hvordan han har sett så mange nye kollektivister komme og gå, og på en eller annen måte klart å få en relasjon med alle. Da Ringenes Herre kom på kino, gikk Douglas og så den og da han kom hjem sa han: "I'm Gandalf". Og han er jo det! ...Og vi er hobbitene. Han kommer på besøk og så drar han igjen, og så kommer han tilbake. Jeg forstår nesten ikke hvordan Maos Lyst kan fortsette, når Douglas en dag ikke kommer mer.

Kanskje er det fordi jeg ikke har fått til å lage min egen familie eller kjøpt mitt eget hus, at jeg tenker på tiden i Maos Lyst som så utrolig bra, og at jeg fremdeles tror på et kollektivt prosjekt. Men jeg velger å si, at det er fordi jeg virkelig tror på, at det å bo sammen med forskjellige mennesker over lengre tid gjør noe med deg, som er bra. Det er tøft og det er vanskelig og det er slitsomt, og det kan også være et lite helvete av og til, men gevinsten er helt klart høyere enn prisen.

KARMAKASSEN

Maos Lyst 1968–2018

I 1968 købte en flok langhårede unge en patricievilla i Hellerup og startede det kollektiv, der senere blev kendt som Maos Lyst. De ville klippe ligusterhækkene ned og de ville ud, hvor de ikke kunne bunde.

Ud af eksperimenterne voksede kulturhistoriske milepæle som Thylejren, Huset i Magstræde, Københavns Fødevarefællesskab og Kløvedal-klanen.

Karmakassen er et festskrift om Maos Lyst som flagskib og inspirationskilde gennem et halvt århundrede. Det er også en moderne folkemindesamling, som giver nysgerrige en mulighed for at kigge med indenfor havelågen.

Nuværende og tidligere kollektivister beretter om deres tid i Maos Lyst. De fortæller om kollektivlivet, om de fede tider og om at overskride egne grænser – for oprører eller for fællesskabets skyld.

“Det er virkelig en forunderlig familie man har boet sig ind i.” - Mette Hansen

I kommission hos
forlaget politisk revy
Nansensgade 70
1366 København K

ISBN 978-87-7378-386-3

9 788773 783863 >